

**HOTĂRÂREA nr. 454
Din 19.11.2018**

Dosar nr: 603/2017

Petiția nr: 6059/14.11.2017

Petentă: Asociația Partida Romilor Pro Europa

Reclamați: Unitatea Administrativ Teritorială Alba Iulia, Consiliul Local Alba Iulia, prin reprezentant legal

Obiect: evacuarea a 200 de persoane de etnie romă dintr-un imobil ce urma să fie demolat, fără a asigura altă alternativă

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul procedural al petentului

1. Asociația Partida Romilor Pro Europa cu sediul în str. Victor Eftimiu, nr. 1-3, sector 1, București

Numele, sediul și domiciliul procedural al reclamatului

2. Unitatea Administrativ Teritorială Alba Iulia cu sediul în municipiul Alba Iulia, str. Calea Moșilor 5A, județul Alba

3. Consiliul Local Alba Iulia, prin reprezentant legal, cu sediul în municipiul Alba Iulia, str. Calea Moșilor 5A, județul Alba

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

4. Evacuarea a 200 de persoane de etnie romă dintr-un imobil ce urma să fie demolat, fără a asigura altă alternativă.

III. Citarea părților

5. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților .

6. Părțile au fost citate pentru data de 05.12.2017 la sediul CNCD.

7. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

8. Petenta susține că în dimineața zilei de 10 octombrie 2017 mai multe mașini ale Poliției locale, Jandarmeriei, dar și echipei de pompieri și echipaje medicale au descins în zona blocului G2 din strada Arnsberg nr. 20, cunoscut sub denumirea de "Turturica" din Alba Iulia pentru evacuarea unor familii de romi din blocul social mai sus amintit. Primăria a pus în practică o hotărâre a instanței de judecată, irevocabilă și executorie, însă autoritățile au descins în forță acordându-le oamenilor 18 minute pentru a părăsi blocul, chiar dacă cu o zi înainte, în cadrul unei întâlniri care a avut loc la Prefectură, aceștia plecaseră cu idea că mai au timp la dispoziție câteva zile pentru evacuare.

Oamenii au început să-și adune lucrurile și să le scoată în fața blocului, iar camerele încuiate au fost sparte de către autorități. Copiii au așteptat ore întregi în fața blocului, pe un frig pătrunzător, ca părinții lor să rezolve problemele legate de mutat. Printre locatarii evacuați, există și femei bolnave, persoane cu handicap, copii și bătrâni.

9. Petenta arată situația locativă a familiilor de etnie romă din blocul G2, după cum urmează: blocul deține un număr de 105 garsoniere, dintre care 33 se află în proprietate privată. În anul 2016, Primăria intenționează 72 de procese locatarilor din blocul G2. Evacuarea vizează 200 de persoane, 59 sunt copii, 39 de copii sunt în situație de risc, 23 de familii au venituri, 4 familii au alte proprietăți, 6 persoane sunt pensionari, 3 persoane sunt cu handicap. Potrivit Primăriei Alba Iulia, din cele 72 de familii, 23 sunt asistate social.

Reprezentanții Primăriei invocă existența unui plan urbanistic și de amenajare teritorial care stă la baza deciziei de evacuare, însă recunoaște că sunt doar discuții, neexistând un plan urbanistic aprobat.

În drept, petenta invocă prevederile art. 2 al. 1 și 4, art. 10 lit a) și lit. h), Constituția României precum și documente internaționale relevante.

Susținerile reclamațiilor

10. Reclamații invocă excepția lipsei calității procesuale active și a interesului petentei, excepția tardivității, precum și caracterul neîntemeiat al plângerii.

11. Pe fond, reclamații arată că au pus în executate hotărârea instanței de judecată, iar persoanele evacuate au beneficiat de toate garanțiile procesuale în cursul procedurilor judiciare și s-au bucurat de asistență juridică calificată, asigurată de mai mulți avocați. În cadrul acestor proceduri nu le-a fost îngădit în niciun fel dreptul la apărare astfel încât toate argumentele în prezent aduse prin petiție puteau fi invocate și supuse astfel atenției unui judecător.

12. Reclamații susțin că Legea a fost aplicată de către instanța de judecată.

Persoanele aveau cunoștință de faptul că nu mai ocupă cu forme legale imobilele, motiv pentru care nu au susținut că au domiciliul în acel imobil.

Persoanele pretins discriminate nici măcar nu mai locuiau statornic în acele imobile, ele permițând, fără niciun drept ca alte persoane să se adăpostească sporadic în aceste încăperi. Tocmai de aceea, în urma evacuării, nici una dintre persoanele evacuate nu a rămas fără locuință, nefiind raportată nicio situație de acest gen.

V. Motivele de fapt și de drept

10. Pe cale de procedură, Colegiul director urmează să respingă excepția lipsei calității procesuale active a Asociației, invocată de reclamați.

Astfel, Colegiul învederează prevederile art. 28 din OG nr. 137/2000 Republicată -, potrivit cărora: **(1)** Organizațiile neguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului sau care au interes legitim în combaterea discriminării au calitate procesuală activă în cazul în care discriminarea se manifestă în domeniul lor de activitate și aduce atingere unei comunități sau unui grup de persoane.

(2) Organizațiile prevăzute la alin. (1) au calitate procesuală activă și în cazul în care discriminarea aduce atingere unei persoane fizice, la cererea acesteia din urmă.

Sesizată cu o excepție de neconstituționalitate a prevederilor Art 22 din OG 137/2000 (actualmente art. 28 din același act normativ), cu privire la calitatea procesuală activă,

prin Decizia nr. 285 din 1 iulie 2004, Curtea Constituțională a statuat caracterul constituțional al acestei opțiuni legislative. În raport de susținerile că părțile într-un proces pot fi reprezentate doar de avocat și că organizațiile nu pot avea calitate de parte interesată deoarece nu justifică un interes legitim, Curtea a constatat următoarele: *”Art. 22 (actualmente 28), nu creează o inegalitate a părților în fața instanței și nici nu reprezintă o ingerință a organizațiilor neguvernamentale în activitatea autorității judecătorești. În opinia Curții Constituționale organizațiile neguvernamentale nu participa la proces în calitate de reprezentanți ai părților, ci în virtutea calității procesuale active proprii pe care le-o atribuie legea. Acest fapt este confirmat și de modificarea pe care textul legal criticat a suferit-o ulterior sesizării Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate. Astfel, tocmai pentru a îndepărta ideea reprezentării, legiuitorul a modificat art. 22 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 în sensul ca organizațiile neguvernamentale nu mai dobândesc calitate procesuala activa în cazurile când persoana fizică supusă unei discriminări le mandatează, ci la cererea acesteia. De asemenea, se observa ca interesul participării în cauza rezida în însuși scopul pentru care organizația neguvernamentală ființează, și anume protecția drepturilor persoanelor care au fost supuse unei discriminări.*

În ceea ce privește excepția de tardivitate, invocată de reclamați, Colegiul reține că petenta sesizează CNCD cu privire la evacuarea familiilor de etnie romă din data de **10 octombrie 2017**, petiția fiind transmisă în termenul legal prevăzut la art. 20 al 1 din OG nr. 137/2000 republicată. Modul în care petenta formulează plângerea, menționând intenția de evacuare a reclamaților, respectiv 2015, nu poate fi reținut ca un termen expres sesizat.

11. În fapt, Colegiul Director reține evacuarea a 200 de persoane dintr-un imobil care urmează să fie demolat, fără a lua în considerare măsuri adaptate la nevoile grupului.

12. În drept, Colegiul C.N.C.D. se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că potrivit jurisprudenței sale, **discriminarea presupune tratarea diferită, fără o justificare obiectivă și rezonabilă, a unor persoane aflate în situații relativ similare.**

Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, **principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv.**

Convenția Internațională privind Eliminarea tuturor Formelor de Discriminare Rasială prevede în art. **art. 5, lit. e, pct. 3 și 4** următoarele: ”În conformitate cu obligațiile fundamentale enunțate în articolul 2 al prezentei Convenții, statele părți se angajează să interzică și să elimine discriminarea rasială sub toate formele și să garanteze dreptul fiecăruia la egalitate în fața legii **fără deosebire de rasă, culoare, origine națională sau etnică**, în folosința drepturilor următoare: (...) e) drepturi economice, sociale și culturale, în special: (...) 3) **dreptul la locuință**, 4) **dreptul la sănătate, la îngrijire medicală**, la securitate socială și la servicii sociale;...”

De asemenea, Colegiul se raportează la prevederile art. 2 alin. 1 din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, conform căroră discriminarea reprezintă “orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor

omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

Potrivit art. 10 lit. (h) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o **anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată**, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză prin: refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități.

Analizând aceste aspecte, Colegiul este investit să decidă dacă prin acțiunile reclamatului au fost încălcate prevederile OG nr. 137/2000 republicată. În ceea ce privește justificarea obiectivă, Colegiul reține jurisprudența CEDO, prin care se arată că justificarea obiectivă și rezonabilă trebuie să urmărească un scop legitim, și măsura aplicată trebuie să fie proporțională cu scopul urmărit; în cazul tratamentului diferit bazat pe rasă, culoare sau origine etnică noțiunea de justificare obiectivă și rezonabilă trebuie interpretată într-o manieră cât se poate de strictă (*D.H. și alții împotriva Cehiei*, 13 noiembrie 2007, *Sampanis și alții împotriva Greciei*, 5 iunie 2008).

În prezenta speță, Colegiul director nu contestă legitimitatea demersului părții reclamate de a evacua grupul de romi, categorie defavorizată din blocul “Turturica”, nepotrivită locuirii, ci analizează lipsa unei alternative care să asigure măsuri adaptate, respectiv locuințe sociale pentru grupul vulnerabil (200 de persoane printre care copii, femei, bătrâni și persoane cu dizabilități).

În cauza Mazari v. Italia, Curtea Europeană a fost chemată a se pronunța cu privire la situația unei evacuări, respectiv neacordării unei locuințe alternative corespunzătoare în cazul unei persoane suferinde din punct de vedere medical. Curtea a reținut că în timp ce evacuarea pentru neplata chiriei constituie o acțiune legitimă, în unele cazuri **autoritățile trebuie să acorde locuință alternativă**.

În privința grupului defavorizat care a locuit în blocul “Turturica”, Colegiul director reține că această comunitate și spațiul de locuire există de 8 ani de zile, situația acestora fiind neglijată și, în același timp, tolerată de facto de autoritățile locale.

Colegiul director nu poate reține autenticitatea urgenței evacuării categoriei defavorizate din blocul “Turturica”, invocată de partea reclamată, respectiv realizarea unei parcuri supra și bubterană. Astfel, reținem că un număr de 30-33 de garsoniere se află în proprietate privată, Primăria urmând să acționeze în instanță proprietarii dacă negocierile privind despăgubirea acestora vor eșua. Altfel spus, realizarea planului urbanistic de utilitate publică va mai dura luni sau poate ani de zile.

Colegiul director constată că autoritățile locale nu au luat în calcul măsuri adaptate la nevoile grupului vulnerabil, întrucât au descins la evacuarea acestora fără a ține cont de faptul că în luna octombrie temperaturile sunt scăzute, de oră și timpul acordat evacuării, astfel familiile cu copii, batrâni și persoane cu dizabilitate rămânând în stradă.

Curtea Europeană a decis că în circumstanțele particulare ale cazului, având în vedere durata îndelungată a locațiunii reclamantilor și familiile acestora, principiul proporționalității presupune considerarea particulară a consecințelor pe care le produce evacuarea și riscul familiilor de a rămâne fără nicio locuință. În cazul evacuării romilor sau nomazilor, ca membrii ai unei minorități vulnerabile, se impune acordarea unei acomodări alternative în cazul evacuării. Consecințele produse de evacuare și vulnerabilitatea persoanelor supuse evacuării nu au fost luate în considerare de către

autorități înainte de demararea procedurilor de evacuare sau de către instanțele de judecată (*cauza Winterstein si alții v. Franța*).

Curtea Europeană a reținut că statutul de grup defavorizat trebuie să constituie un factor considerabil în analiza măsurilor ce au legătură cu locațiunea neautorizată, iar dacă mutarea sau evacuarea este necesară, constituie un factor relevant și în deciziile ce privesc timpul, modalitățile, și posibilitățile de acomodare alternativă. Aceste aspecte nu au fost însă considerate în cauză de autoritățile locale.

În consecință, Colegiul director constată că evacuarea unui număr mare de persoane, în jur de 200, care fac parte dintr-o categorie defavorizată, fără a lua în calcul măsuri adaptate la nevoile acestora, fără a lua măsurile necesare relocării acestor persoane (proprietari, chiriași ori de orice natură juridică) în locuințe care să asigure un minim de trai, încalcă prevederile art. 2 alin. 1 coroborate cu prevederile art. 10 lit (h) din OG nr. 137/2000 republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Fapta de evacuare a unui număr mare de persoane fără asigurarea altor alternative, de către UAT Municipiul Alba Iulia și Consiliul Local Alba Iulia, intră sub incidența prevederilor art. 2 alin. 1 și art. 10 lit h) din OG nr. 137/2000, republicată
2. Sancționează reclamat AUT Municipiul Alba Iulia cu amendă contravențională în cuantum de 5000 lei, în conformitate cu prevederile art.2 alin.11 și art. 26 alin.1 din O.G. Nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
3. Sancționează reclamatul Consiliul local Alba Iulia, prin reprezentant legal, cu amendă contravențională în cuantum de 5000 lei, în conformitate cu prevederile art.2 alin.11 și art. 26 alin.1 din O.G. Nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
4. Se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte;

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Amenda contravențională se va plăti la Administrația Financiară a municipiului Alba Iulia, conform Ordonanței nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor. Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar).

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

SANDU VERONICA TATIANA – Membru

**Hotărâre redactată și motivată de: Asztalos Csaba Ferenc
Angelica Paraschiv Gergely**

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.